

Inklusiivinen arviointi

Vaihtoehtoiset arviointitavat

SAVONIA

Euroopan unionin
osarahoittama

Aamukahvien tarkoitus ja runko

- Tarkoituksena on tarjota konkreettisia ja käytännönläheisiä vinkkejä inklusiiviseen arviointiin.
- Tulevan puolituntisen rakenne
 - Lyhyesti arvioinnin lähtökohdat
 - Inklusiivinen arviointi
 - Inklusiivisen arvioinnin keinot

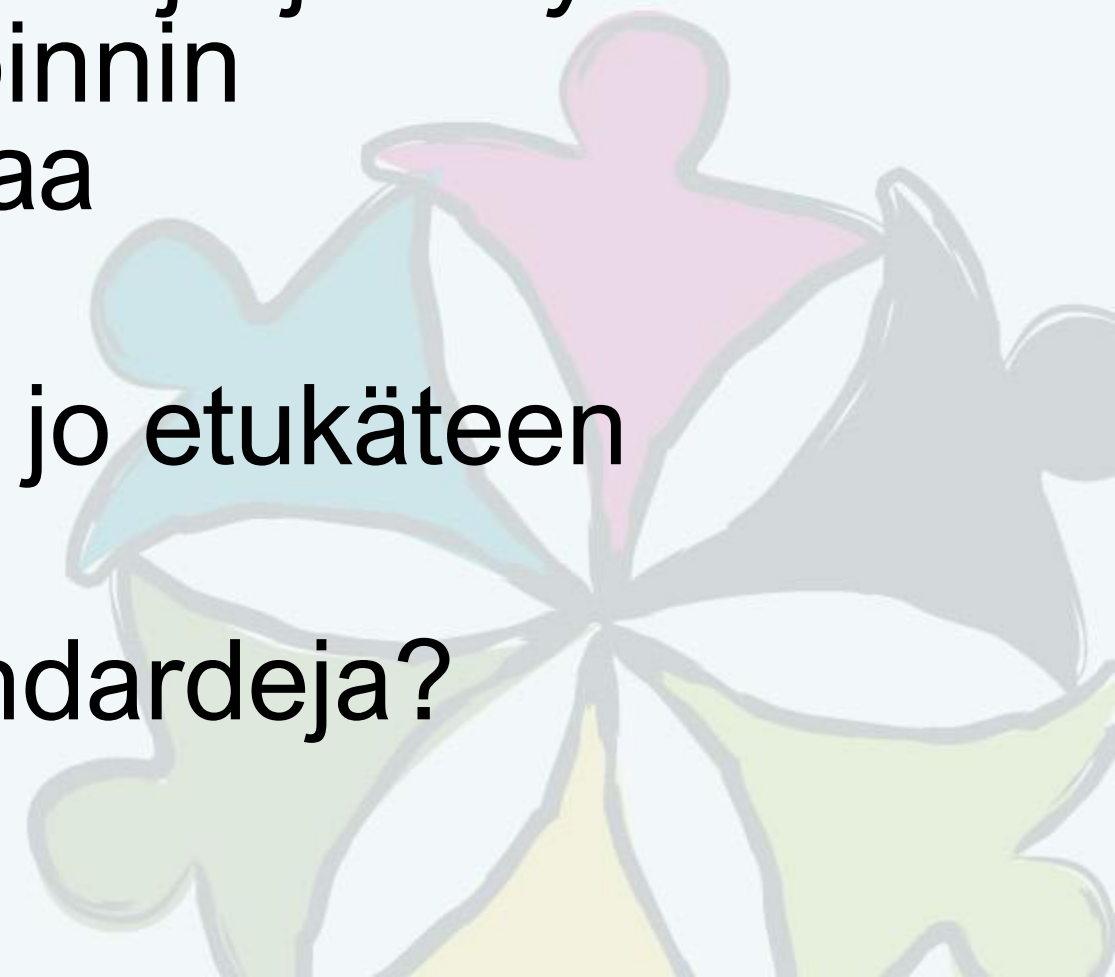
Arvioinnin lähtökohtia

- Arvioinnin tarkoitus on arvioida opiskelijaa objektiivisesti tiettyjen standardien kautta. Tähän tarvitaan tavoitteet ja arviointikriteerit.
 - Osatehtävät
 - Arvosanojen moderointi
 - Anonyymi arviointi
- Oppimisen ja osaamisen arviointia pitäisi pystyä tarkastelemaan muutoin kun yhden linssin kautta.
- Arviointia voi tehdä monella tavalla.

Inklusiivinen arviointi

- Inklusiivisessa arvioinnissa on kyse siitä, että annetaan kaikille opiskelijoille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua arviointiin.
- Inklusiivinen arviointi minimoi opiskelijan vaaran joutua arvioinnin takia epätasa-arvoiseen asemaan.
- Korkeakoulut toteuttavat yksilöllisiä oppimisen tuen järjestelyitä. Inklusiivinen arviointi ei kuitenkaan tarkoita arvioinnin mukautusta yksilöllisin perustein, vaan ennakoivaa lähestymistapaa.
- Inklusiivinen arviointisuunnittelu ottaa huomioon jo etukäteen erilaisia tapoja osoittaa osaamistaan.
- Alentaako inklusiivinen arviointi akateemisia standardeja?

Tehtävät

Ajoitus

Olosuhteet

Tehtävät

Millaisia tehtäviä voidaan käyttää arvioimaan opiskelijan tietoa, ymmärrystä ja taitoa?

- Lähde liikkeelle tavoitteista ja arviointikriteereistä.
- Mahdollistetaan summatiivisessa arvioinnissa valinnan varaa ja joustavuutta.
- Useampi tehtävämuoto.
- Mahdollisuus vaikuttaa palautusmuotoon.
- Osatehtävät ja pilkkominen.
- Tentin sisäiset inklusiiviset järjestelyt.
- Yhdellä opintojaksolla ei voi toteuttaa lukemattomia eri tapoja arviointiin. Inklusiivisessa arvioinnissa tarkastellaan kokonaiskuvaa.
- Tiivistelmät, bibliografia, toimintasuunnitelmat, case-tutkimukset, analyysi, opinnäyte, käännökset, kenttätö, esitykset monivalintakysymykset...

Ajoitus

Milloin opiskelija tekee arvioivan tehtävän?
Milloin opiskelijalla on mahdollisuus harjaannuttaa kykyä tehdä erilaisia tehtäviä?

- Miten opiskelijaa tuetaan summatiiviseen arviointiin?
Formatiivinen arviointi ja työskentely opintojaksolla tähtää summatiivisessa arvioinnissa pärjäämiseen.
- Arvioitavien tehtävämuotojen aikaikkunan erot.
- Suositellaan formatiivista arviointia, joka tapahtuu esimerkiksi osatenttien avulla.
- Mahdollisuus korjata osaamisen puutteita.
- Tenteissä riittävästi työskentelyaikaa valmiiksi.
- Harjoittelu-aikaa ja esimerkkejä siitä, mitä odotetaan.
- Selkeä ohjeistus tukeen liittyvissä kysymyksissä.

Olosuhteet

Tapahtuuko arviointi valvotusti vai itsenäisen työn muodossa? Jos arvioitava työ on itsenäisesti tehtävä, kuinka kauan opiskelijalla on aikaa tehdä sitä?

- Erilaisissa tehtävämuodoissa hyödynnetään erilaisia olosuhteita.
- Opiskelija pääsee hyödyntämään eri taitoja, kuten analyysiä tai tiivistämistä.

Tehtävät

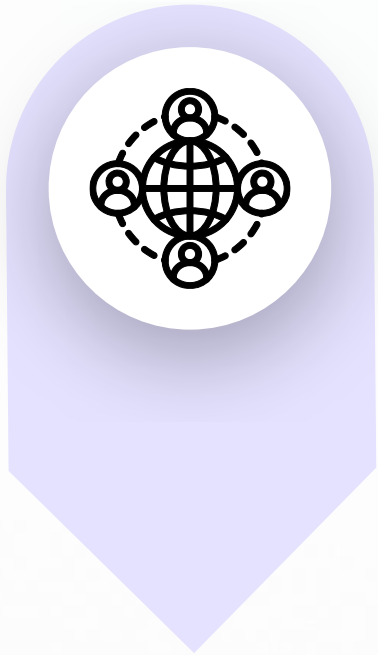

Ajoitus

Olosuhteet

Toistuva tukeutuminen yhteen tai rajalliseen määrään arviointitehtäviä kaventaa opiskelijan mahdollisuutta osoittaa osaamistaan. On olemassa useita arviointitehtäviä, olosuhteita ja ajoituksia, jotka tukevat arviointiprofiilia.

Saavutettavuus

Miten opiskelija saa itselleen tiedon?

- Materiaalissa on otettu huomioon saavutettavuus.
- Tehtävänannot ovat yksiselitteisiä ja selkeitä.
- Tarjolla on esimerkkejä.
- Saavutettavuus on huomioitu materiaalissa esimerkiksi käytetyssä kielessä, rakenteessa ja mediassa.
- Tieteenalaan liittyvien termien käyttö.

Itsearviointi ja osallisuus

Miten opiskelija arvioi omaa oppimistaan?

- Opiskelija arvioi omaa oppimistaan suhteessa kriteereihin.
- Opiskelija hyödyntää arvioinnissa reflektiota.
- Itsearviointi on osa arviointia ja oppimista.
- Palaute on osa inklusiivista arviointia.

Tehtävät

- Lähde liikkeelle tavoitteista ja arviointikriteereistä.
- Mahdollistetaan summatiivisessa arvioinnissa valinnan varaa ja joustavuutta.
- Useampi tehtävämuoto.
- Osatehtävät ja pilkkominen.
- Mahdollisuus vaikuttaa palautusmuotoon.
- Tentin sisäiset inklusiiviset järjestelyt.
- Yhdellä opintojaksolla ei voi toteuttaa lukemattomia eri tapoja arviointiin. Inklusiivisessa arvioinnissa tarkastellaan kokonaiskuvaa.
- Tiivistelmät, bibliografia, toimintasuunnitelmat, case-tutkimukset, analyysi, opinnäyte, käännökset, kenttätyö, esitykset monivalintakysymykset...

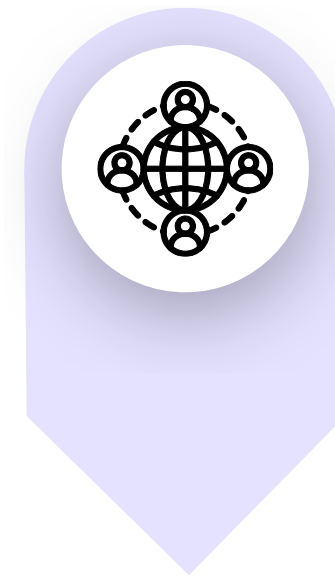
Ajoitus

- Miten opiskelijaa tuetaan summatiiviseen arviointiin? Formatiivinen arviointi ja työskentely opintojaksolla tähtää summatiivisessa arvioinnissa pärjäämiseen.
- Arvioitavien tehtävämuotojen aikaikkunan erot.
- Suositellaan formatiivista arviointia, joka tapahtuu esimerkiksi osatenttien avulla.
- Mahdollisuus korjata osaamisen puutteita.
- Tenteissä riittävästi työskentelyaikaa valmiiksi.
- Harjoittelu-aikaa ja esimerkkejä siitä, mitä odotetaan.
- Selkeä ohjeistus tukeen liittyvissä kysymyksissä.

Olosuhteet

- Erilaisissa tehtävämuodoissa hyödynnetään erilaisia olosuhteita.
- Opiskelija pääsee hyödyntämään eri taitoja, kuten analyysiä tai tiivistämistä.

Saavutettavuus

- Materiaalissa on otettu huomioon saavutettavuus.
- Tehtävänannot ovat yksiselitteisiä ja selkeitä.
- Tarjolla on esimerkkejä.
- Saavutettavuus on huomioitu materiaalissa esimerkiksi käytetyssä kielessä, rakenteessa ja mediassa.
- Tieteenalaan liittyvien termien käyttö.

Itsearviointi ja osallisuus

- Opiskelija arvioi omaa oppimistaan suhteessa kriteereihin.
- Opiskelija hyödyntää arvioinnissa reflektiota.
- Itsearviointi on osa arviointia ja oppimista.
- Palaute on osa inklusiivista arviointia.

Lähteet

- Atjonen, P. 2023. Akateemisen oppimisen ja osaamisen arviointi. Tutkimuspuheenvuoro Itä-Suomen yliopistosta. Joensuu: Punamusta Oy.
- Bain, K. 2023. Inclusive assessment in higher education: what does the literature tells us on how to define and design inclusive assessments? Journal of Learning Development in Higher Education (27). 1-23.
- Hockings, C. 2010. Inclusive learning and teaching in higher education: A synthesis of research. EvidenceNet, Higher Education Academy. www.heacademy.ac.uk/evidencenet
- IncludedED. 2025. IncludED: A guide to designing inclusive assessments. <https://www.ctl.ox.ac.uk/included-designing-inclusive-assessments>
- IncludedED.2025.Types of summative assement task in inclusive assements. <https://www.ctl.ox.ac.uk/included-examples-of-summative-assessment-tasks>
- Inclusive Education in Europe. 2014. Viisi keskeistä viestiä inklusiiviseen opetukseen. European agency – for Special Needs and Inclusive Education.
- Nieminen, J. H. 2024. Assessment for Inclusion: Rethinking inclusive assessment in higher education. Teaching in Higher Education, 29(4), 841-859. <https://doi.org/10.1080/13562517.2021.2021395>
- Sointu, E., Vuojärvi, H., Korkeamäki, J., Pesonen, H., Äikäs A. 2025. Mitä on oppimisen pedagoginen tuki yliopistossa? Miten sitä tulisi kehittää? Yliopistopedagogiikka 2/2024. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. <https://lehti.yliopistopedagogiikka.fi/2025/01/22/mita-on-oppimisen-pedagoginen-tuki-yliopistossa-miten-sita-tulisi-kehittaa/>
- Sotiriadou, P., Logan, D., Daly, A., & Guest, R. 2020. The role of authentic assessment to preserve academic integrity and promote skill development and employability. Studies in Higher Education, 45(11), 2132–2148. <https://doi.org/10.1080/03075079.2019.1582015>
- Stentiford, L., & Koutsouris, G. 2021. Mitä ovat inklusiiviset pedagogiikat korkeakoulutuksessa? Systemaattinen laajuuskatsaus. Studies in Higher Education , 46 (11), 2245–2261. <https://doi.org/10.1080/03075079.2020.1716322>
- Tai, J., Mahoney, P., Ajjawi, R., Bearman, M., Dargusch, J., & Dracup, M. 2022. *How are examinations inclusive for students with disabilities in higher education? A sociomaterial analysis. Assessment & Evaluation in Higher Education*, 47(3), 390–402. <https://doi.org/10.1080/02602938.2022.2077910>
- Tai, J., Ajjawi, R., & Umarova, A. 2024. How do students experience inclusive assessment? A critical review of contemporary literature. International Journal of Inclusive Education, 28(9), 1936–1953. <https://doi.org/10.1080/13603116.2021.2011441>
- Tai, J., Ajjawi, R., Berman, M. Boud, D., Dawson, P. & Jorre T. 2023. Assessment for inclusion: rethinking contemporary strategies in assessment design. Higher Education Research & Development. 42(2). <https://doi.org/10.1080/07294360.2022.2057451>
- The UDL Guidelines. <https://udlguidelines.cast.org/>